

Gdańsk, 05.06.2025

Prof. dr hab. Leszek Skrla,
Dziedzina sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna wokalistyka

Recenzja Pracy Doktorskiej **Mgr Baihua Chen**

Zlecniodawca recenzji:

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie Wydział Wokalno-Aktorski, pismo z dnia 27.03. 2025 roku, zlecenie podjęte na podstawie nowej ustawy z dnia 20.07. 2018 roku. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023. poz. 742 z późn. zm.)

Dotyczy:

Uchwały Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego w sprawie:

- przyjęcia tematu i koncepcji pracy doktorskiej Baihua Chen
- wszczęcia, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka i wyznaczeniem mojej osoby recenzentem

Do nadesłanego mi pisma sygnowanego datą 27.03.2025 roku, informującego o wyznaczeniu mojej osoby jako recenzenta pracy doktorskiej Pana mgr **Baihua Chen** pod tytułem „**Współczesne chińskie pieśni artystyczne do tekstów starożytnej poezji. Różnice techniczne i interpretacyjne między Bel canto a Chińskim śpiewem tradycyjnym**” zostało dołączone: dzieło artystyczne i opis dzieła artystycznego.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pana mgr Baihua Chen pt. „**Współczesne chińskie pieśni artystyczne do tekstów starożytnej poezji. Różnice techniczne i interpretacyjne między Bel canto a Chińskim śpiewem tradycyjnym**” złożona jest z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym CD oraz jego opisu. Przedstawione Dzieło artystyczne, które jest najważniejszym elementem procedowania w sprawie nadania stopnia doktora sztuk muzycznych zostało trochę zmarginalizowane. Bowiem, mimo poszukiwań niestety nie znalazłem żadnych informacji kiedy dokonano nagrania (brak daty) a także brak informacji kto towarzyszył artyście na fortepianie (brak nazwiska) jak też gdzie dokonano nagrania (w jakim studio, bądź sali koncertowej) wreszcie brak nazwiska realizatora nagrania (reżyser dźwięku) który przedstawione do procedowania dzieło artystyczne opracował. Brak tych podstawowych informacji na temat czynników w jakich warunkach i z czym udziałem dzieło artystyczne powstawało jest moim zdaniem dużym niedociągnięciem.

Przedstawione do oceny nagranie zawiera 7 pozycji:

1. Lai Bai, Zhao Jiping – Ciche myśli nocne
2. Zhang Ji, Li Yinghai – Przybijanie do Klonowego Mostu w nocy
3. Han Yu, Zhai Jiping – Cechy szlachetne orchidei
4. Lu You, Zhou Yi – Chaitougeng
5. Cao Xueqin, Liu Xue'an – Wiersz o czerwonych fasolkach
6. Xin Qiji, Ao Changqun – Qing Yu An – Festiwal Lampionów
7. Wang Wei, Wang Zhenya – Potrójna rymowanka na granicy

Nagranie skompilowane dla potrzeb pracy doktorskiej, przyjęło formę prezentacji wokalne siedmiu utworów chińskich autorów tekstu oraz kompozytorów muzyki, którzy są przedstawicielami współczesnej chińskiej pieśni artystycznej. W nagraniu słychać męski, dość nasyceny, foniczny głos wokalisty, któremu towarzyszy dyskretnie akompaniujący na fortepianie wytrawny choć nieznany z nazwiska pianista.

W zaprezentowanym dziele artystycznym kandydat ukazał przede wszystkim możliwości swojego lirycznie brzmiącego głosu barytonowego, o milej dla ucha estetyce dźwięku, może nieco rozjaśnionej barwie, przez to zbliżonej momentami do estetyki tenora. W swoim wykonaniu łączy technikę *bel canto* z techniką wokalną chińskich pieśni artystycznych. Wykonawca dysponuje odpowiednią, miękką barwą i elastycznością potrzebną do kreowania wybranych przez siebie utworów. Właściwie operuje głosem (choć czasem słychać zbyt dużą wibrację) nie mniej używa właściwie technik agogiczno-dynamicznych, by oddać dramatyzm i znaczenie tekstu poszczególnych pieśni. Wyrazista interpretacja sprawia, że w odbiorze młody artysta wydobywa odpowiednią moc ekspresji i właściwe środki do wyrażania złożonych emocji, które zawiera muzyka chińskich kompozytorów. Słuchając nagrania dołączonego do pracy, miałem wręcz wrażenie jakby solista z pełną świadomością wciągał nas w swój muzyczny świat co dało w efekcie koncepcję płynnej muzycznej opowieści i spójnej narracji przekazu pieśni. Budowanie czytelnej i wyrazistej interpretacji nie należy do rzeczy prostych i oczywistych. Wymaga od śpiewaka nie tylko doskonałej znajomości tekstu muzycznego ale przede wszystkim ogromnej wrażliwości i wyczucia stylu, wreszcie smaku oraz wysublimowanej intuicji wokalne. W tym względzie Baihua Chen ma już wiele do zaoferowania a wyrobionemu słuchaczowi przynieść może oczekiwaną satysfakcję. Zwiększa tym samym atrakcyjność przekazu a propozycja dzieła artystycznego zasługuje na słuszną aprobatę i niezmiennie przykuwa uwagę. Temat podjęty w pracy jest ciekawy, także tezy i stawiane pytania ciekawie formowane, narracja przekazu umiejętnie przeprowadzona a cele osiągnięte.

Część opisowa dzieła artystycznego została dobrze opracowana tak pod względem redakcyjnym jak i merytorycznym. Konstrukcja pracy jest logiczna i prawidłowo przemyślana. Widać wyraźne usystematyzowanie wiedzy dotyczącej genezy omawianych utworów, czy opisu wizji muzycznej chińskich kompozytorów. Opisuje kolejne etapy w rozwoju i tradycji wykonawczych muzyki i stylu wokálnego chińskiej pieśni artystycznej w porównaniu z wartościami muzycznymi stylu *bel canto*. Małym zastrzeżeniem w pracy jest brak spójności w kolejności przedstawianych i opisywanych w pracy pieśniach w porównaniu z tymi

zawartymi na płycie CD utworach. Owa niespójność wprowadza pewien chaos i mówiąc kolokwialnie bałagan w czytelnym odczytaniu dzieła. Trafnym zabiegiem w pracy są analizy poszczególnych utworów wsparte o porównania dotyczące nie tylko artykulacji, frazowania, dynamiki, tessitury i muzycznej narracji ale także kontekstu poetyckiego, analizy muzycznej pieśni oraz analizy partii akompaniamentu fortepianowego. Pan mgr Baihua Chen po wyważonym wprowadzeniu i krótkiej charakterystyce każdego z utworów, naświetla i ukazuje problemy a następnie ich rozwiązanie w oparciu o właściwie dobrane środki muzycznej narracji. Omawiana praca doktorska zawiera wprowadzenie w przedmiot badań, cztery rozdziały, zakończenie a także bogatą bibliografię, na którą składają się źródła i fachowa literatura obcojęzyczna głównie ta chińska. Wstęp przybliży cel i założenie pracy, w której mgr Baihua Chen zamierza przeprowadzić analizę porównawczą warsztatu muzycznego wybranych chińskich kompozytorów, ukazując łączące ich podobieństwa, jak też dzielące ich niekiedy różnice w technice kompozytorskiej. We wstępie autor szczegółowo objaśnia tło, znaczenie i status badań, a także elementy innowacji związane z wybranym tematem. Jeśli chodzi o proces rozwoju chińskiej pieśni artystycznej autor wyodrębnia kilka okresów historycznych od starożytności poprzez okres chińskiego społeczeństwa feudalnego aż do czasów kulturowej rewolucji proletariackiej po okres otwarcia i reform. Całość tego procesu rozwojowego odzwierciedla dokonany przez autora niniejszej pracy wybór reprezentatywnych siedmiu utworów, w których wyraźnie zaznacza istotne cechy i różnice między chińskim stylem zaśpiewu a techniką bel canto w tych samych utworach. Najważniejszą wartością użytkową badań jest doskonalenie umiejętności praktycznych z punktu widzenia estetyki dźwiękowej i dostarczanych słuchaczowi ogromu wrażeń. Praca niniejsza, jak pisze sam doktorant dzięki zdobytej wiedzy i doświadczeniu stworzy podwaliny do zajmowania się dydaktyką wokalną w Chinach do czego się intensywnie przygotowuje.

Rozdział pierwszy poświęcony jest badawczemu tłu i znaczeniu eksploracji, która koncentruje się na opisanu ogólnej charakterystyki chińskiej pieśni artystycznej w oparciu o starożytną poezję chińską. Autor definiuje koncepcję i proces rozwoju starożytnej poezji chińskiej w oparciu o elementy historyczne i proces rozwoju liryki chińskiej. W rozdziale II omawia i przybliża znaczenie kulturowe i ekspresję emocjonalną poezji klasycznej. Dokonuje przeglądu starożytnych chińskich pieśni artystycznych a także omawia analizę stylu twórczego chińskich kompozytorów w pieśni artystycznej przed rokiem 1949 i po okresie reform i otwarcia a więc po roku 1979. Opisuje metody badawcze i ich innowacyjność a także eksplorację wspólnych i indywidualnych cech

stylów muzycznych chińskich kompozytorów ku lepszemu zrozumieniu założeń artystycznych tematu pracy. Rozdział III to jeszcze pełniejsze wykazanie różnic między starożytną chińską poezją i współczesną pieśnią artystyczną. W rozdziale tym uwypukla istotne rozbieżności między techniką śpiewu operowego a tradycyjnymi technikami śpiewu ludowego w Chinach. Rozdział czwarty jest kluczowy i stanowi dominantę w pracy przyszłego doktoranta, gdyż bezpośrednio powiązany jest z dziełem artystycznym zawartym na płycie. Zrozumienie postawy i roli w jaką wcielać się należy w poszczególnych utworach, stanowi klucz do istotnych przesłanek, które mogą pomóc śpiewakowi nacechować interpretację tak, by znaleźć on mógł przekonującą wizję do wykreowania właściwej i przekonującej wizji artystycznej. Doktorant Baihua Chen w swojej pracy o współczesnej chińskiej pieśni artystycznej jak również o różnicach technicznych i interpretacyjnych między techniką bel canto a chińskim śpiewem tradycyjnym celnie przybliżył nam kontekst poetycki, analizę struktury muzycznej oraz analizę partii akompaniamentu fortepianowego. Porusza zagadnienia dotyczące struktury muzycznej a także poddaje analizie techniki wokalne. W formie muzycznej wypowiedzi porusza problem tworzenia kreacji artystycznej w oparciu o świadome dysponowanie techniką wokalną i operowanie zróżnicowaną, stosowną do napięcia emocjonalnego, barwą głosu. Stanowi swoistą kompilację spostrzeżeń, obserwacji i przemyśleń dotyczących analizy porównawczej głosu w oparciu o aspekt estetyki, muzycznej koncepcji artystycznej i stosownego wyrażania nastroju muzycznego. Te niełatwe i złożone aspekty, okraszone przykładami muzycznymi, poruszają wokalne zagadnienia dotyczące ambitusu poszczególnych utworów, tessitury jako podstawowego czynnika warunkującego obciążenie dla głosu, artykulacji i frazowania a także różnic w operowaniu dynamiką i brzmieniem rezonansu. Dzięki porównaniom zobaczyć można istotne podobieństwa i różnice w stylu jak i problemach wykonawczych w poszczególnych pieśniach. Analiza, której dokonał Baihua Chen w efekcie pozwoliła osiągnąć zamierzony cel w swojej pracy co przełożyło się na ostateczny kształt i wyraźny przekaz nacechowany troską i wizją przyszłego pedagoga śpiewu.

W zakończeniu pracy, odnajdujemy syntezę myśli i wniosków autora na temat elementów pracy nad poszczególnymi utworami. Przyszły doktorant Baihua Chen raz jeszcze podsumowuje cele i założenia pracy, doprowadzając do celnych spostrzeżeń i interesujących konkluzji. Reasumując wartości i efekt procesu badawczego, który został przeprowadzony w niniejszej dysertacji, mogę stwierdzić, iż podjęty temat w znaczącym stopniu przybliżył środowisku muzycznemu wizję technik wykonawczych głównie zaś stylu wokalnego w chińskich pieśniach artystycznych w oparciu o technikę bel canto jako podstawę do stosownego

przygotowania oraz właściwego ich wykonywania . Przybliża zrozumienie dzieła muzycznego, zasady trafnego kształtowania stylu i właściwego odwzorowania elementów stylizacji w muzyce chińskich kompozytorów a także w wielu aspektach uzupełnia ogólną wiedzę muzyczną . Wiedzę, która w znaczący sposób może pomóc zmierzyć się i zrozumieć przyszłym odtwórcom omawianych utworów ważne przesłanie. Przesłanie, by piękno i artystyczną wartość a także siłę muzycznej narracji wyrażać poprzez dobór odpowiednich środków wykonawczych i interpretacyjnych.

Konkluzja

Praca doktorska Pana mgra Baihua Chen na którą składają się: dzieło artystyczne płyta CD i jej opis, stanowi według mojej oceny ciekawą formę przekazu, jak też udaną próbę znalezienia odpowiedzi na tezę zawartą w temacie pracy. Stwierdzam zatem, że materiał naukowy, cenne spostrzeżenia, własne przemyślenia i analiza dotycząca wykonywanych utworów, stanowią niemały wkład w dziedzinę sztuki muzycznej-wokalistyka. Doktorant wniósł w obszar fascynacji muzycznej twórcze zaangażowanie, poparte trafnymi wnioskami oraz ciekawym spojrzeniem na charakterystykę muzyczną stylu bel canto i stylu chińskiej pieśni artystycznej a jego osobiste przemyślenia złożyły się na ostateczny kształt dzieła jaki mu nadał. W taki sposób omawiane dzieło i praca istotnie przybliżają poprzez swoją formę oraz twórczą treść artystyczno-edukacyjną sferę konkretnej wizji rozszerzania wiedzy nie tylko wokalne, ale ogólnomuzycznej.

Uznaję tym samym, że Pan Baihua Chen potwierdził swoje umiejętności do prowadzenia samodzielnej pracy naukowej i artystycznej. Tym samym stwierdzam, że Doktorant rozwiązał założone w pracy zagadnienie artystyczne i spełnił wymagania ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.)

Pracę doktorską przyjmuję i stawiam wniosek o jej przyjęcie

Prof. dr hab. Leszek Skrla

